

Elsötétítés este 23 órától reggel 5 óráig

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1942. november 2.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 246. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Hatalmas német ellentámadás indult Egyiptomban

Lángszőrök és kézigránatok védelme alatt nyomul előre a német hadsereg Sztalingrád romjain – Alagir városát bevették a németek – Meghiusult az ellenség partraszállása Sztalingrádtól északra – A német tengeralattjárók újabb sikerei

A honvédezerkar főnökének 27. sz. hadijelentése a következőket mondja: az elmúlt hét folyamán az ellenség felderítő és légitervekenységet folytatott. Gyalogságunk zárótüzeiben az ellenség minden ellentámadása összeomlott. Tüzérségünk jó eredménnyel lötte az ellenséges állásokat. Légvédelmi tüzérségünk több ellenséges támadást szórt szét és 14 gépet lelőtt. Rohamjáróink sikeres vállalkozásokat hajtottak végre saját veszteség nélkül.

A Kaukázusban és Afrikában szünet nélkül tart az elkeseredett harc. A Nemzetközi Tájékoztató Iroda a keleti arcvonalról közölt jelentése szerint a Terek folyó szakaszának kivételével a helyzet nem sokat változott. A bolsevisták folytatják előkészületeiket a téli offenzívára. Az állásokba vitt ütegeket belőtték és nagyszámu vörös repülőgépek végzett felderítést a front fölött.

A németek ismét több ellenséges állást pusztítottak el. A tereki arcvonalon folyik az ellenség üldözése déli és dényugati irányban. A bolsevisták rendetlen sorokban vonulnak vissza és óráról-óra emelkedik a foglyok száma és egyre nagyobb mennyiségű hadianyag halmozódik fel, amelyet a bolsevisták gyors visszavonulásuk következtében nem vihettek el. A szovjet vereségének következtében a küzdő szellem is hanyatlak és ezt már fölbomlásnak lehet nevezni. Ehhez nem utolsó sorban járul hozzá a rossz élelmezés.

A harcok során német fogságba került egy szovjet gárdahadnagy, aki elmondta, hogy a bolsevisták már kilátástalannak látják a küzdelmet. Ehhez döntően járul hozzá a létfontosságú nyersanyagok és élelmezési területek elvesztése. Anglia azért harcol, hogy megvédje a bolsevista hadsereggel az Indiába vezető utat. Az angolok az utolsó szovjet katonáig harcolnak, s nem váltják be ígéreteiket, magukra hagyják vérző szöveteségeiket.

A gárdahadnagy elmondta, hogy a 37. szovjet hadosztály elvesztését a zuhanóbombázók okozták. Ezek nemcsak a küzdő ellenség sorait bontották meg, de lehetetlenné tették a rendezett csapatvezetést is.

Sztalingrádnál

mint a német váderő főparancsnokának jelentése közli, az ünnepek alatt is folyt az elkeseredett küzdelem. A

német tüzérség tüze sok ellenséges üteget szétrombolt. Beomlott házrok, füstölő romok, mély árkok, bombavájt üregek, és lángoló iparnegyedek között folyik a rohamosztások előretétele, amelynek célja az itt keresztülvetető vasuti hálózatok és csomópontok birtokbavétele. A bolsevisták makacsul és elkeseredetten védekeznek. A műszaki csapatok több megerősített betonfészket kézigránatokkal vettek be.

A Volga nyugati partja magasabb mint a keleti oldal és ezért a német tüzérségnek kedvező lötere van. A bolsevisták megkísérelték, hogy erősitéseket dobjanak át a Volgán. Pontonhidat építettek, de amikor megvirradt, a német tüzérség szétlőtte a hidat. Sztalingrád északi részében a léghárító tüzérség 11 géppuskafészkét semmisített meg. A bolsevisták 13 megerősített házat tartottak már hosszabb ideje. Vasárnap a szovjet katonák feladták a füstölő romokat.

A bolsevisták nagyszámu repülőgépet vetettek harcba, hogy megin-gassák a frontot. A magyar, német és olasz vadászok 34 ellenséges repülőgépet lelőttek.

Tuapsze szakaszán a német gyalogság betört több ellenséges állásba. A Terek folyótól északra a német csapatok lerohanták az ellenséget. Két páncélos vonatot megsemmisítettek, a doni arcvonalon a támadást visszaverték. Itt a magyar vadászok négy ellenséges gépet semmisítettek meg.

Északon összeomlottak a szovjet ellentámadások. A Ladoga tavon egy teherhajót és egy vontatóhajót megsemmisítettek. Murmanszk ellen erős légitámadást intéztek a németek.

Egyiptomban

szakadatlanul tart a heves harc. A Német Távirati Iroda jelentése szerint az angol offenzíva nyolcadik napján az ellenség Sidi ab el Romad irányába tört előre, ahol óriási csata fejlődött ki. Az angolok betörték egy német zászlóalj állásaiba és kísérletet tettek, hogy helyi sikereiket kiszélesítsék. Ezt a németeknek sikerült megakadályozni. Déli tizenkét órakor Rommel személyes vezetésével német páncélosok ellentámadásba lendültek. Többórás páncélos csata kezdődött. A németek a tulsulyban lévő ellenséggel jobbminőségű fegyvereiket és bátorságukat állították szembe. Elkeseredett küzdelem folyt itt, egy német páncélos ellen két-három, néha négy angol páncélos vette fel a küzdelmet. A csata tengelygyőzelemmel végződött. A britek rendetlen visszavonulás után feladták területeiket és 18 ép páncélost is hátrahagytak. Ezek legénysege megadta magát.

A harcokból a német gyalogság is kivette részét. A németek leleményesebbeknek bizonyultak és kézigránatokkal 23 brit páncélkocsit semmisítettek meg.

Az egyiptomi csata kilencedik

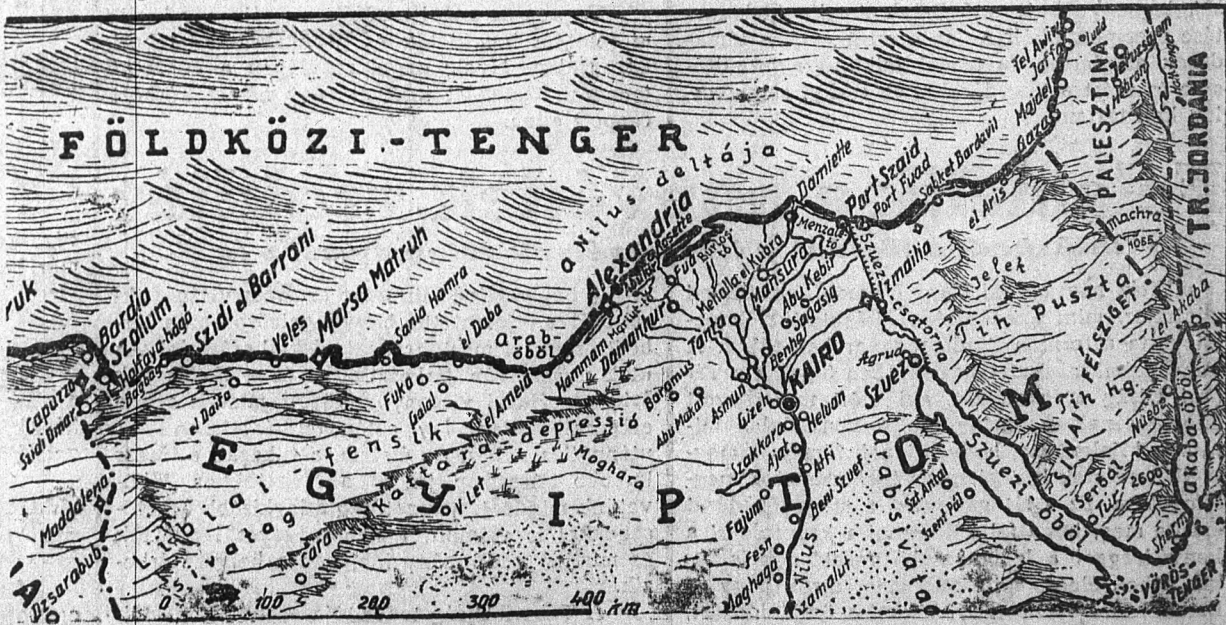
napján az angolok ismét támadásba lendültek. A csata még tart.

A tengeralattjárók

harcáról összefoglaló jelentést ad ki a Német Távirati Iroda. Októberben a német tengeralattjárók 698.575 tonna hajóteret süllyesztettek el. Az elmúlt évben 225.000 tonna volt az elsüllyesztett hajóter ebben a hónapban, az emelkedés tehát 300 százalékos.

Különjelentés számol be a tengeralattjárók működéséről az Indiai Óceánon. Itt nyolc hajót süllyesztettek el 52.518 tonna vízkiszorítással. A Kanári szigetek magasságában egy megtépázott karaván ellen intéztek támadást a német tengeralattjárók. Négy hajót elsüllyesztettek összesen 31.131 tonna tartalommal. Összesen tehát 18 ellenséges hajó süllyedt el 131.131 tonna vízkiszorítással. Az elmúlt héten elsüllyesztett ellenséges hajók száma 41, tonnatartalmuk pedig negyedmillió.

A Kaspi tengeren október 31-én újabb sikert ért el a németek. A Batu-Asztrachán útvonalon megtámadták a szovjet gőzösöket és teherhajókat. Egy háromezer tonnás szállítóhajót és egy kétezer tonnás tartályhajót találat ért. Egy 1500 tonnás lapátkerekes gőzös kigyulladt, két kisebb hajó és három teherhajó elsüllyedt, egy tartályhajó megsérült. 31-én két hajó elsüllyedt öt hajó megrongálódott.

Ara 10 fillér

TURUL FILMSZÍNHÁZ
TELEFON: 328
Péntek—Hétfő
Hazajáró lélek
Főszerepben:
Karády Katalin,
Páger Antal
Pótműsor: magyar és olasz híradó.

NÉMET LÉGITÁMADÁS MURMANSZK ELLEN

A Német Távirati Iroda jelenti: A német zuhanóbombák támadást intéztek Murmanszk városa ellen. A város kikötőjét több bombatalálat érte. A német vadászgépek négy ellenséges gépet semmisítettek meg. Egy német gép nem tért vissza.

Törökországnak egyre nagyobb fáradtságába kerül a semlégeesség fenntartása

Ankara, november 2.

Imnönü török államelnök a parlament megnyitása alkalmából beszédet mondott. A török államelnök többek között hangsúlyozta, hogy a mai idők különös elhatározásokat követelnek. Törökország szigorúan be fogja tartani az eddigi irányvonalát, amelyek Törökország külpolitikáját és belpolitikáját egyaránt megszabták.

Az ország szerződéseit tiszteletben tartja és folytatja a nemzeti biztonság politikáját.

Törökországnak egyre nagyobb fáradtságába kerül a semlégeesség fenntartása, mondotta az államelnök, majd kitért beszéde további során a gazdasági kérdésekre is.

A francia nemzeti összefogás mozgalma a németekkel való együttműködést javasolja

Vichy, november 2.

A nemzeti és népi összefogás mozgalma második kongresszusán egyhangulag a következő határozati javaslatokat fogadták el:

1. Udvozlik Lavalt és politikájának eredményét és azt bizalommal fogadják.

2. A nagygyűlés újra kinyilvánítja a nemzeti forradalomhoz való tartozását és arra kéri a

A Times a német városok további bombázását követeli

Tábori kórházakat és vöröskeresztes repülőgépeket támadnak az angolok

A Times vezércikkben foglalkozik a Németország elleni éjszakai bombatámadásokkal és azt írja ezzel kapcsolatban, hogy ezek a támadások legnagyobb jelentőségűek Anglia hadvezetése szempontjából. A lap szerint ezek a támadások alkalmasak a német lelkiérő megrendítésére és ezért a támadásokat az eddigi színvonalon kell tartani.

Felemelik a honvédek zsoldját

Intézkedés történt a hadisegélyek felemelésére is

Vitéz nagybaconi Nagy Vilmos honvédelmi miniszter, mint annakidején jelentették, meglátogatta a fronton küzdő magyar katonákat. A honvédelmi miniszter hazatérőben fogadta a Tábori Ujság munkatársát, aki előtt nyilatkozott látogatásának eredményéről. A honvédelmi miniszter kijelentette, hogy utjának főcélja a megszállt területek biztosítását végző csapatok meglátogatása. Ez a látogatás azt a meggyőződését érlelte meg, hogy fel kell venni a kapcsolatot a honvédekkel a legmagasabb vezetésnek is. A katonák itthon élnek, sejtelnük sincs arról, hogy a katonai szolgálat mennyi kitartást, önfeláldozást, lelkességét és áldozatot követel.

AMERIKA 14 ROVIDHULLÁMU ADOÁLOMÁST KISAJÁTÍTOTT

Buenos Aires, november 2.

A Stefani jelenti Washingtonból, hogy az Egyesült Amerikai Államok 14 rövid hullámu adókészüléket kisajátított.

EGYIPTOMBAN ELITÉLTEK HAT OLASZ NŐT

Kairó, november 2.

Lisszabonból érkező Stefani jelentés arról számol be, hogy Egyiptomban hat olasz nőt elítéltek, mert azok menedéket adtak három olasz katonának, akik angol fogságból menekültek.

AZ ARABOK FELGYUJTOTTAK EGY ANGOL KÖFINOMITÓT

Berlin, november 2.

A Német Távirati Iroda bagdadi jelentése szerint az arabok Mossultól 35 kilométernyire felgyujtottak egy angol köfinomítót. A fűzet még nem tudták elfojtani. A kár nyolcmillió font.

— Törökország sokkal közelebb került a háborúhoz, mondotta, mint azelőtt bármikor. A mai háborús zűrzavar elhomályosítja az erőket. Ez a körülmény alkalmas arra, hogy megzavarja az ország békéjét.

A háborús nehézségekről beszélve hangoztatta, hogy a legnagyobb baj a mérgező légkör, amellyel

mindent elkövetnek, hogy Törökországot elgáncsolják.

Keserűen emlékezett meg arról, hogy a nép nem támogatja a kormány közelvétési törekvéseit. Kijelentette, hogy van eszköz a spekulánsok kiirtására.

régi rendszer párhívait, csatlakozzék ehhez a renchez. Baráti érzelmekkel fordul a katolikusok felé, hogy magatartásukkal ne kövessenek el hibát. Arrakéri Lavalt és Petaint, hogy siettesse ennek a pártnak megalakítását.

3. Végül javasolja a német erőikkel való együttműködést és az új Európa Franciaországának végleges kialakítását.

Berlin tudomásul veszi ezt, mint megerősítést annak, hogy Anglia továbbra is nem katonai célpontok ellen akar támadásokat intézni.

Tegnap az angol repülők, mondja egy berlini jelentés bombázták és géppuskázták tábori kórházakat. Nyolc angol repülőgép a Földközi tengeren támadást intézett egy német kórházi csoport ellen.

A honvédelmi miniszter az orosz viszonyokról szólva kijelentette, hogy legelső sorban a hirhedi orosz tél mostohaságaival kell számolni. Az utak ugyszólván járhatatlanok és a távolságok óriásiak. Hazai viszonyok között mindez szinte elképzelhetetlen. Így aztán természetesen az utánpótlás nehéz. Az élelem, a ruházat, a lőszer lassabb tempóban jut el a csapatokhoz. Elkövetünk mindent, a vezetőség a legkisebb eshetőségekkel is számolt, a nehézségeket legyőztük és minden szállítmány idejében a helyére érkeznek.

A Tábori Ujság tudósítója ezután a hadisegélyek és az ehhez tartozó gazdasági vonatko-

zásu kérdéseket vetette fel. Nagy Vilmos honvédelmi miniszter hangja melegebbé vált, szavak a gondoskodás és a szeretet fűtötte át.

— Már is intézkedés történt a hadisegély felemelésére. Ezt a kérdést közmegegyezésre fogjuk elintézni. De rendezzük a nemzet egyik nagyon fontos problémáját — a hadiárvak, hadiözvegyek és hadirokkantak ügyét. A hadiárvak helyzetbe jutni, hogy elhagyatottaknak és vesztéseknek érezzék magukat. Ok valamennyien óriási áldozatot hoztak, tehát áldozatos szeretettel áll melléjük az állam is.

Majd így folytatta:

— Egyetlen künnharcoló honvéd hozzátartozója sem fog hiányt szenvedni az ellátásban. És azok akiktől a háború azt az áldozatot követeli, hogy szeretteik hősi halált halnak, a legmesszebbmenő gondoskodásban részesülnek!

„BIZTOSÍTOTTUK TÉLEN A SZABAD CSOMAGFORGALMAT”

A Tábori Ujság munkatársa megkérdezte a honvédelmi minisztert, mit tapasztalt a tábori honvédekkel való közvetlen érintkezés során.

A magasrangú és kemény katona — írja a Tábori Ujság — elérékenyült. Látszott a tekintetén, érzett a hangján, hogy mély és nagy impressziókat visz haza az első vonalból. Aztán újra megkeményedett és így folytatta nyilatkozatát:

— Azzal az elhatározással vettem bucsut katonáinktól, hogy jogos és indokolt kívánságokat minden körülmények között teljesíteni fogjuk. Ennek kapcsán már is közölhetem, hogy honvédeink zsoldját a kétszeresére fogjuk felemelni.

— Fájó pont — folytatta a honvédelmi miniszter — a csomagküldések korlátozása. De erre vonatkozólag is közölhetem, hogy a téli forgalomban biztosítva lesz a szabad csomagforgalom. Hetenként legalább egy száztengelyes vonat indul, hogy az anyaország küldeményei sürgősen kijussanak Oroszországba.

— Mit üzen Nagyméltóságod a fronton küzdő honvédeknek? — kérdezte végül a Tábori Ujság munkatársa.

— Szeretettel és bizakodással köszöntöm valamennyiüket és az a kérésem hozzájuk, bizznak a vezetésben. Tartsanak ki hiven megszenvedt zászlóik mellett! Hozzák meg az áldozatot drága hazánkért, abban a tudatban, hogy art minden időben egy szebb és biztosabb Magyarországért teszik. Írja meg kérem, azt üzenem, hogy minden egyes honvédünkre gondunk van és nem feledkezünk meg azokról a szolgálatakról, amelyeket a jövőnek tesznek. Igen, üzenem nekik, hogy harcukat aggodó szeretettel figyeljük az egész nemzet. (MTI)

143-RA EMELKEDETT A MILANO ELLEN INTÉZETT ANGOL LÉGITÁMADÁS ÁLDOZATAINAK SZÁMA

Milano, november 2.

A Milano ellen két ízben intézett angol légitámadás áldozatainak száma 143-ra emelkedett. A sebesültek száma 300.

A milanoi lapok azt írják, hogy az egyik angol gép egész alacsonyra ereszkedett és géppuskázta a polgári lakosságot. Ennek a támadásnak 18 ember esett áldozatul.

A Duce fogadta a milanoi tartományfőnököt, aki beszámolt a támadásról. A Duce utasításokat adott a segélyezés munkájával kapcsolatban.

LE CREUZOTBAN HATVAN HALOTTJA VAN AZ ANGOL TÁMADÁSNAK

Vichy, november 2.

Az OFI jelentése szerint Le Creuzot francia városka elleni angol bombatámadásnak eddig már hatvan halálos áldozata van.

ANGLIA MEGTILTOTTA A MUZULMÁNOK MEKKAI ZARÁNDOKUTJÁT

Ankarából jelenti a Stefani: Az indiai muzulmánok az idén nem zarándokoltak Mekkába. A britek a zarándoklást nem engedélyezték.

MEXICO CSAPATOKAT KÜLD A TENGERENTULRA

Mexico, november 2.

A mexicói kormány elhatározta, hogy csapatokat küld tengerentúlra. A jövő évben 183.000 embert mozgósít Mexico.

A magyar társadalom szerepe a nemzetiségi kérdésekben

Dr. Moravek Endre min. oszt. tanácsos nagyszerű előadása Zomborban

Zombor város Népművelési Bizottságának rendezésében október 31-én délután 6 órakor nagyszerű előadást tartott dr. Moravek Endre miniszteri osztálytanácsos. A városháza nagyterme megtelt érdeklődőkkel s az előadás tárgyának időszerepessége és érdekessége a város színe javát tömörítette. A hivatalos személyiségek kivül a város minden nemzetisége képviseltette magát s a kb. 1 óráig tartó előadást a legnagyobb figyelemmel hallgatták végig.

Dr. Cserta Péter polgármester, mint a Népművelési Bizottság elnöke megnyitotta a gyűlést, üdvözölte a nemzetiségi szakirodalomban ismert nevű előadót, a hatóságok képviselőit, a jelenlévő nemzetgyűlési képviselőket s az egybegyűlteket. Pár szóval kitért hazánk gazdasági és politikai egységének törvényszerűségére, gazdasági egymásrautaltságunkra és azon reményének adott kifejezést, hogy a mai előadásnak megérdemelt visszhangja lesz mindannyiunk lelkében és mindannyiunk érdekében.

Utána dr. Moravek Endre min. oszt. tanácsos kezdte meg előadását.

Az előadó először vázolta a nemzetiségi kérdés történelmi előzményeit Magyarországon. Rámutatott arra, hogy hazánkba az egész közép-koron keresztül jöttek idegen népelemek, az ország magyar jellege kezdettől fogva a mai napig vitathatatlan. A magyarság számbeli fölénye is — Mátyás alatt még 80 százaléka a török idők követő telepítések hatása alatt száll alá mintegy két évszázadra — az 50% alá, hogy az 1900. években már ismét többséggé emelkedjék. A középkorban és az új kor elején a nemzetiségi megoszlásnak azonban nincs meg az a jelentősége, ami később ezekben az időkben ismeretlen még az a felfogás, mely a nemzetekhez való tartozás egyedüli ismertető jelét, alapját, az azonos anyanyelvben látja, amelynek ideálja az egynyelvű állam, s amely másnyelvű polgártársaisal szemben türelmetlen. A magyar nemzetben nem a magyarul beszélők összességét, hanem a magyar nemesség tagjait volt szokás érteni, akik közé bár mily anyanyelvük felemelkedhetik, ha a nemesség nagy többsége minden időben magyar anyanyelvű volt is. A nemzetiség fogalma a korokban ismeretlen; ez időben a tovaszálló gondolat és az érzelme a „patriotizmus” az egy hazához való ragaszkodás. A magyarságra nézve számtalan körülmény, hogy éppen akkor, amikor a XVIII. századi nagy arányú betelepülések, érteve a hasonló nagyarányú beszivárgások következtében, az egyensúlyi arány lényegesen eltolódik hátrányára egy új nacionalizmus is jelentkezik és megbontja a patriotizmust. A nacionalizmus szerint a nemzetek összetartó, meghatározó eleme már nem a haza, hanem a nemzetiség, a nemzet pedig demokratikusan megszervezett állampolgárok összessége. A nemzetiség alapja az anyanyelv. Az új nemzet addig terjedhet, hódítani képes, természetes határt tehát nem ismer.

Olyan államokban, amelyek nyelviileg egyöntetűek voltak, a nacionalizmus természetesen csak erősítette a nemzetet és államot. Nem így a többnyelvű államokban, ahol a nacionalizmus nem csupán az u. n. többségi nagy államalkotó népben ambiciós törekvéseket, hanem az ezek által magukat fenyegetettnek érző másnyelvű polgároknak is külön nemzetiségi tudatokat ébresztgetett, különösen egy-egy értelmiségi vezetőcsoportban. Így történt ez nálunk is. Míg a magyarság a XIX. század elején a bécsi köröktől egymásután csikar ki olyan engedelményeket, melyek által a még magyar jellege külsőleg is mindjobban kidomborodik, a nemzetiségek egy-egy vékony értelmiségi rétegében pánszlávizmus, illyrizmus, később a csehszlóvakizmus kezdenek hódítani. Az ország magyar vezető elemei hamar észreveszik, hogy a nyugati nacionalizmus nem alkalmazható változatlanul a mi viszonyainkra és kiegyenlítő kompromisszumot keresnek. E törekvés eredménye az 1868/44. t. c., az a nemzetiségi törvény, amely minden magyar állampolgárnak, nemzetiségre való tekintet nélkül egyenlő jogokat biz-

tosít. A nemzetiségi harc azonban nem szűnik meg, kívülről táplálják: az 1878-ban függetlenné vált Szerbiából és Romániából, valamint pánszláv országokból, amely balkáni céljait keresztelte a Monarchiát, robbantani akarták. Ez a világháborúban sikerült is: Magyarországot az új „nyelvemzetek” leteríthetése érdekében felborították, hogy az egész természetes életesség helyett nyelvi alapon megalakított államokkal kísérletezzenek. Ez a kísérlet még husz év terhes próbáját sem állotta ki; az államok az első megrázkódtatásra összeomlottak. Felborulásuk beigazolta, hogy egyedül a nyelv nem vehető az államalkotás alapjává. A nyelv kétségtelenül csak egy, kétségtelenül igen értékes tényező, amelynek homogenitása megszilárdítja az államot, amely a nemzeti összetartozást a leginkább tudatosíthatja, de ez az államnak mégiscsak egyik tényezője, aminek esetleg hiányát még egyéb összefogó tényezők, mint a hosszú, közös történelmi múlt, tömeges vérkeveredés, azonos szokások, nagy kulturkörhöz való tartozás, egységes politikai szemlélet, gazdasági

A magyar társadalom szerepe

a nemzetiségi kérdésben nem merülhet ki tisztán negativumokban: hazafias szólások és jel-szavak hangoztatásában, mert a frázishazafiság ideje lejárt, annak pozitivumokban kell megnyílni: a magyarság megizmosításában, szociális felemelésében, kulturális felkarolásában, biológiai erősítésében; gyakorlatilag: szövetségek létesítésében, az egyke és a népbetegségek elleni küzdelemben, az iskolán kívüli népművelés elmélyítésében és más hasonló tényleg pozitív fajvédő tettek végrehajtásában. Ne várjunk mindent az államtól, hanem mindenki egyénileg is hozzon anyagi, időbeli, vagy egyéb áldozatot a maga kis körében a magyarság megerősítése érdekében. Ez a mindennapi élet leghelyesebb, egyedül helyes nemzetiségi politikája.

Természetesen ezzel nem azt mondjuk, hogy az államnak nem kell gondosan őrködni a magyarság érdekein és nem kell a megfelelő eszközöket megtalálnia a magyarság megerősítésére; ennek azonban úgy kell megtörténnie, hogy az ország másnyelvű népeihez tartozók állampolgári jogok tekintetében ne érezzék magukat másodrangú polgároknak.

Amiként a nemzetiségek jogokban nem lehetnek másodrangú állampolgárok, úgy társadalmi tekintetben sem lehetnek azok; gondolkodó ember szemében természetes, hogy itt is egyenranguságnak kell uralkodnia. Viszont természetes az is, hogy ha a magyar társadalom magatartását ilyen közfelfogás irányítja, a másik oldalon is hasonló magatartást várhatunk el és követelhetünk meg. A feltétlen államhűség jogi és erkölcsi követelménye mellé a másik oldal felé ezt a társadalmi követelményt kell állítanunk.

Készakarva nem használjuk azt a sokat emlegetett szót: lojalitás. A lojalitás hideg valami: azt jelenti, hogy kötelességeinknek: a katonáskodásnak és adófizetésnek eleget teszünk és az állam ellen nem vétkezünk, ezzel szemben jogot tartunk az állam védelmére. Mi enél a rigid viszonynál sokkal többet várunk és kívánunk nemzetiségeinktől:

szeretet a haza iránt, önfeláldozó ragaszkodást annak földjéhez és épségéhez, lehetőleg szeretet a magyar nép iránt is, de legalább hátsó gondolatok nélküli elismerését a magyarság vezető szerepének és az országépítésben a nemzet mindennapi munkájában való aktív részvételét.

Mi nemcsak azt várjuk nemzetiségeinktől, hogy a népiségükhöz való ragaszkodás ne jelentse egyúttal a magyarság elleni gyűlöletet, hanem szeretnénk elérni azt, hogy a népiségükhöz való ragaszkodást és a magyarsággal való együttérzést koordinálják, mint erre a múltban és jelenben számtalan példát láttunk és látunk. Mi nemcsak azt várjuk nemzetiségeinktől, hogy

A rheumás megbetegedések

nagy részét rossz fogak okozzák!

Ujabb bizonyíték arra, hogy milyen

fontos fogának helyes ápolása.

Chlorodont
fogpaszta

egymásrautaltság teljes mértékben pótolhatja. Az előadó ezután tisztázta a nemzetiségi politika alapfogalmait, a faj, nép, nemzet és állam összefüggéseit, megállapította, hogy a mai idők államideálja már csak az egykaratú állam lehet.

Az előadó ezután így folytatta:

ne forgassanak fejükben államellenes terveket, hanem azt is, hogy érezzék át — legrosszabb esetben értsék meg és ismerjék el —, hogy

Magyarország boldogulása az ő boldogulásuk is, romlása mindnyájunk közös romlása. Pozitív állásfoglalás értelmi, de még inkább érzelmi síkon egyaránt a haza és a magyarság iránt — ez az, amire a hideg lojalitás helyett rá kell magukat nevelniök nemzetiségeinknek. A magyarságnak pedig ezt az önnevelést megértő és hasonlóan pozitív magatartásával kell megkönnyítenie és teljes erejével előmozdítania, hogy a nemzetiségek Magyarországon tényleg édes hazájukat lássák és éljék át.

Tudjuk, hogy nem könnyű dolog az, amit a magyarságtól követelünk. Tudjuk, hogy sokszor nagy önfegyelemre, türelemre és szeretetre van szükség, hogy régi államalkotó erényéhez a mai, mindenfelé tulhajtottan sovánisza példákat mutogató korban hűséges maradjon. De gondolja meg, hogy nemzetiségeink egy nagy részének is súlyos nehézségeket kell magában leküzdenie, hogy a huszonkét évvel ezelőtti erőszakosan megszüntetett államközösségre újra harmónikus belekapcsolódhassék. Ne felejtsek el, hogy e huszonkét év alatt minden módon azt a gondolatot igyekeztek beléjük nevelni és meggyökeresíteni, hogy legnagyobb ellensége és elnyomója a magyarság s réki Magyarország, nem lehet hazája. Nem könnyű dolog most ismét reális ismeretre szert tenni, ismét behelyezkedni a régi, természetes keretbe és ismét elfogulatlanul, őszintén elismerni, hogy a magyarság hozzájuk is testvér és a magyar állam hozzájuk is édesanya akar lenni és ez tőlük, az ő pozitív magatartásuktól is függ.

Ez az önnevelés nemzetiségi oldalon is nehéz, ezt a magyarságnak meg kell értenie és sok türelemmel, sok tapintattal hozzá kell járulnia az ellentétek lecsiszolásával, nem pedig türelmetlen és külsőséges magyarkodással csak növelni a nehézségeket. Ezt kívánja tőlünk nemcsak ezeréves multunk parancsa:

vezetni elsősorban nem jog, hanem súlyos kötelesség!

De ezt kívánják tőlünk azok a súlyos történelmi órák is, amelyeket átélünk, mint ahogyan arra Pataky Tibor államtitkár, nemzetiségi politikánk 21 éven keresztül volt és jelenlegi irányítója nemrég mutatott rá a következő szavakkal: (Folytatjuk az 5.-ik oldalon).

Háziasszonyok figyelmébe!

Befőttes, uborkás és paprikás üveget, minden nagyságban 1/2-től 10 lit. korlátozott mennyiségben ismét kaphat!

Kohut Péter, Zombor

Európa a legjobban ellátott világrész, mert legjobban termel

A világrészek versenyét a népek élet-szintje méri. Európa kultur fele, vagyis a szovjetek Oroszországa nélkül számított része kétségtelenül elől van az életszint tekintetében, mert bár Északamerika anyagi jólétének foka, anyagi javakkal való ellátottsága talán magasabb, mint a Kultur-Európáé, viszont nem szabad felednünk, hogy az összehasonlításra a lélekszám nem elegendő, a népsűrűség is nagyon fontos adat. Északamerika még üres világrész, ahol a javak bősége a föld bőségével kezdődik. Európának ez a kulturfele minden négyszögkilóméterén 72 léleknek ad helyet. Észak-Amerikában az Egyesült Államokat és Kanadát együtt számítva összesen 12 lélek a népsűrűség. Lehet, hogy mire Amerikának is hatszor akkora lesz a népsűrűsége, mint ma, akkor majd életszintje is más lesz: ma egészen kétségtelen tényként állapíthatjuk meg, hogy a lehetőségeket számbavéve, a Kultur-Európa messze előtte jár minden más világrésznek. Óceánia esetében még külön is figyelemmel kell lennünk arra, hogy ott kétféle népelem keveredik egymással, a fehér és a színes. A fehéreknek anyagiakkal való ellátottsága talán magasabb, mint az európai átlag, de az életszintet már az egész lakosságra kell vonatkoztatnunk. S Óceániában csak a természet tékozló bősége okozza a javak túladását: a fogyasztás már nem ott történik, hanem mindazokban a főként ma még fehérektől lakott világrészekben, amelyek ezeknek a természetfölöslegeknek is vásárlói, tehát Amerikában és Európában. A japán verseny csak most indul meg, amikor a termelő helyek értékesebb része japán kézbe jutván, ezzel a színes fajoknak igen hatalmas előretörése történt meg a fehérek rovására. A termelő területek eloszlásának ez az új szabályozása az életszint tekintetében is rohamos változásokat fog előidézni. Ha a japán munka teljes erejével a békés termelésre szánhatja magát, nemcsak Japánnak, de az egész ázsiai kulturterületnek gyökeres és rohamos emelkedése fog bekövetkezni. Azt ugyanis a gazdaságtörténelem igazolja, hogy egy nép csak a maga erejéből emelkedhet fel és hogy az idegen munka, amit nála végeztek, reá nézve csak azért jelentős, mert munkamódszerekre tanítja. Az európai kultúra lényege az, hogy egyszerűbb, mint a keleti, tehát átvenni, megtanulni, sőt továbbfejleszteni is egyszerűbb, mint az eddigi kultúra továbbvitele. S ha a japán példa megmutatja Ázsiának, hogy az európai kultúra gyümölcsei hasznosabbak, akkor semmi akadálya sem lehet annak, hogy Ázsiának is minél nagyobb területei kapcsolódjanak be az európaiból áthonosult termelő kultúra körébe.

EUROPA AZ ÉLEN

Ma azonban még Európa áll az élen itt van a kultúra igazi fészke, itt megy a haladás is a leggyorsabb ütemben. S mivel Európának még ma is vannak kezdő kulturájú népei, az óvilág nem nélkülözi sem azt az ösztönzést, amit a fiatal kulturájú népek emelkedési vágya jelent, sem azt a szükségletet, amit éppen ezeknek elmaradt életszintje magában foglal.

Amellett Európa mindenféle termelési cikkek állandó fogyasztója, mert saját termelése nem éri el közvetlen szükségletének mértékét. Európa állandó vásárlója a többi világrészek nyersanyagainak s ezekért árulva, vagy az árutermelés eredményével: tőkével, vagy ennek forrásával: szaktudással fizet. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet számításai szerint Óceánia több táplálékot ad el idegen világrészeknek, mint amennyit maga fogyaszt. Az arány ebben a vonatkozásban 50:55. Azoknak az ipari nyersanyagoknak ellenben, a-

melyeket növénytermelése hoz, ez a világrész csak egytizedrészét használja el maga, több, mint kilencztedét (pontosan 91,3%) ellenben idegen világrészeknek szállítja. A növényi olajoknál az arány 1:3, azaz ezekből maga ez a világrész, illetve ennek lakossága csak egynegyedrészt használja el annak, amit termel.

Az olajnövények terményeiből Afrika is ugyanebben az arányban fogyaszt, azaz nem többet, mint egynegyedrészt, háromnegyedrészt pedig tengereken szállít el. Közép- és Délamerika egyharmadát fogyasztja el termelésének, Ázsia pedig háromnegyedrészt és egynegyedrészt ad el másnak, többnyire természetesen iparcikkekért és tőkékért, valamint szakemberek szervező munkája fejében is, amint az a termelési kultúra terén még fiatal országok és világrészek sorsa.

Az ipari nyersanyagoknak idegen számlára való termelésében Afrika majdnem pontosan Óceánia mellett áll: termeléséből 88,1%-ot szállít idegen világrészeknek, vagyis termelésének csak egytizedrészét fogyasztja el maga. Közép és Délamerika is csak egyharmadot fogyaszt abból, amit ipari anyagnak termel, Ázsia ellenben annak, amit termeléséből fogyaszt, csak egyharmadát adja el, sőt még azt sem egészen.

Ha alapul Európa fogyasztását vesszük akkor a fejátlag szerint az tűnik ki, hogy Északamerika még mennyiség szempontjából sem éri el Európa fogyasztását, mert ha Európában egy főre 100 egységnyi fogyasztás esik — a növényi anyagok fogyasztásából, — akkor Északamerikában az átlag csak 97. Óceániában ezen az alapon számítva az átlag nem több, mint 61, Közép- és Délamerikában, valamint Ázsiában 37 és 35, Afrikában pedig nem több, mint 13. Vagyis Afrika azokból a növényi anyagokból, amelyek ebben a 34 cikkben szerepelnek és amelyek az európai népek, mint a fehér fajnak általában a növényi szükségletét legalább kétharmadrészben fedezik, alig egy nyolcadát fogyasztja az európai átlagnak, Afrika és Délamerika az egyharmadát, Óceánia nem egészen a kétharmadát és az európai fogyasztás átlagát csak Északamerika közelíti meg. A szovjetek Oroszországa állítólag még az európai átlagot is meghaladja: ami semmi egyebet nem bizonyít, mint azt, hogy a szovjetnek kitűnő érzékük van a propaganda iránt.

Másként áll az arányok és átlagok megoszlása az állati termények tekintetében. Itt az európai átlagot a fogyasztás tekintetében is meghaladja Északamerikának és Óceániának a fogyasztása, mégpedig csaknem a felerésszel. Közép és Délamerika ellenben már csak a háromnegyedét éri el az európai fogyasztásnak, a szovjetek Oroszországa saját adatai szerint sem egészen a felét, Afrika egyötödét, Ázsia pedig nem többet, mint annak 15%-át, vagyis egyhatodát.

A JOVÓ IRÁNYA

Valóban, Európa az első világrész, a mezőgazdasági és az állattenyésztési cikkeknek termelése és fogyasztása tekintetében s még mindig mintája és tanítója is az emberi haladásnak és az elérhető életszintnek. Ha Angliát kikapcsoljuk a kontinensből, — aminthogy önmagát kapcsolta ki, — akkor ezek az átlagok annyiban változnak, hogy a termelés tekintetében valamivel, bár csak egy árnyalatnyival csökken az átlag, a fogyasztás tekintetében pedig valamivel nagyobb mértékben esik az átlagos szint. Anglia a Kultur-Európának lélekszámában csak az egytizedrészét jelenti, s miután kereskedőnép és termelése másodrendű, a nyersanyagok terén meg sokrendű, életszintje magas, termelése azonban nem

az, sőt az itt tárgyalt vonatkozásokban jelentéktelen. Így a kontinensből való kikapcsolódása sem jelent sokat. Jelent azonban abból a szempontból, hogy Európának az igazán kontinentális része a saját maga ellátását majdnem maradéktalanul tudja saját erejével biztosítani, az életszint süllyedése nélkül, Anglia számára ellenben ez a kényszer egyet jelentene katasztrófális élet szintjének hanyatlásával.

Európa vezető világrész és minnél inkább a kontinentális és a kultur-Európára gondolunk, annál inkább megtartja a maga vezető szerepét a világrészek között. Európa a népek szervezője és most ezért folyik a küzdelem, hogy ez a szervezés a kereskedelem irányában folyjék-e tovább, mint azt az angolok csinálták és akarják, vagy a termelés irányában, ami a tengely vezető gondolata.

Németországban a háboru alatt nem gyártanak sétapálcákat

Bucsu a sétapálcától... Ezzel a címmel ismerteti a Deutsche Allgemeine Zeitung a német ernyő- és botkészítő ipar vezetőjének legújabb rendelkezéseit. A jövőben a birodalom területén csak olyan botokat szabad előállítani, amelyeket betegek és sebesültek használnak. Sétapálcát tehát a háboru végéig gyártani nem szabad. Am nemcsak a sétáló uraknak, hanem a hölgyeknek is hozzá kell szokniuk ebben az iparban újabb korlátozáshoz. Nem szabad előállítani többé díszítéses eresnyőfogantyukat. Ennek a rendelkezésnek nem az anyagihiány az oka, mert hiszen minden újabb anyag felhasználása nélkül véséssel és esztorgályozással is díszíteni lehetne a fogantyukat, hanem egyszerűen a munkaerőkkel való takarékoskodás szükségére. Az ipari vezető egy további rendelkezése már nem a közvetlen fogyasztókat érinti. Ez a rendelkezés ugyanis úgy szól, hogy az üzletek csak bevásárlási jegy alapján kaphatnak a gyáraktól és készítő műhelyektől botot és esernyőt.

Játéklklub a fegyházban

(MN) Az angol játékszenvedélynek még a fegyintézetek kapui sem tudnak gátat vetni. Az angol fegyintézetek hivatalnokai idei értekezletén az is szóba került, hogy majdnem minden angol fegyházban, különösen pedig a dortmoori börtönökben különös viszonyok alakultak ki.

A fegyencek hetenkint bizonyos »tűpénz«-nek becézett összegeket kapnak, melyek huzamosabb fegyházi tartózkodás esetén egészen jelentékeny summára emelkedhetnek. Ezek előtt a »gazdag« fegyencek előtt »már semmi sem lehetetlen«. Fiatalabb fegyencársaik előtt korlátlan tekintélyt és »bároi« címet élveznek. Ez magában véve még nem lenne nagy baj, azonban a börtönőröket is megvesztegetik, hogy maguk és barátaik számára előnyöket, többek között »kimenőket« biztosítsanak. Ezeket a kimenőket fel, hogy bankszámlákat nyissanak és nagyobb szabású bűncselekményeket pénzeljenek, melyeknek megszervezéséhez tükére van szükség. Pénzüket természetesen csak megfelelően magas kamatok ellenében helyezik ki és a nyereséget most már játéklklubokban gyűmölcsöztetik. Egyes esetekben a fegyházak játéklklubjai 2—3000 pengős betéteket is elértek.

Az állapotokat egy dortmoori fegyenc leplezte le, aki öngyilkossági szándékból tünt nyelt, de halála előtt volt még ereje elmesélni, hogy azért menekült a halálba, mert félt az egyik fegyencbaró bosszujától, akinél reménytelenül eladósodott.

(Folytatás az előző oldalról).
 Világégésben vagyunk. E világégésben hátul ránk az a feladat, melynek lényege, hogy amikor nagy szövetségeseink oldalán létünkért harcolunk, az egész Magyarországnak, magyar és nemmagyar népének létéért, fennmaradásáért, jövőjéért, akkor békességet teremtsünk, kiegyenlítődést munkáljunk ki, időtálló szintézist készítsünk elő a magyar állam, a magyarság és a magyar állam területén élő nem magyar ajkú lakosság között. Mindezt nemcsak magunkért, hanem — szilárd meggyőződésünk szerint — az új, igazságosabb Európa érdekében is!

Hatalmas tapssal köszönte meg a hallgatóság a mély és gondolatokban gazdag előadást s utána igen sokan siettek, hogy kifejezzék az előadónak köszönetüket.

Befejezésül Cziráky Imre népművelési titkár hívta fel pár szóban a jelenlévők figyelmét a Népművelési Bizottság munkájára és kérte a városban lévő hivatalok vezetőit, a munkaadókat, a különféle egyesületek vezetőit, hogy hatáskörükben kövessenek el mindent arra nézve, hogy a Népművelési Bizottság tanfolyamainak és előadásainak minél nagyobb számú hallgatósága legyen. Bejelentette, hogy a legközelebbi előadás idejét idejekorán jelezni fogja a Bizottság a Délvidéken.

A csodálatos szerkezetű
OSRAM-lámpáról

Az OSRAM-D-LÁMPA kétszeresen spiralizált drótlánál az átmérő pontosságát 5/10.000 milliméteres finomsággal tartják be. Csupán az optikai ipar dolgozik — nagyértékű lencsék előállításánál — ilyen kis tűréssel.

OSRAM a legfinomabb méretek betartásával a lámpák tökéletes gazdaságosságát biztosítja. Ezért az

OSRAM - D - LÁMPA
sok fényt ad kevés áramért

Elsötétítés 23 órától reggel 5 óráig

A MTI jelenti: A honvédelmi miniszter rendelete értelmében, november 2-től kezdődőleg újabb rendelkezésig a magánlakások és a jár-

művek elsötétítése este 23 órától kezdődik és reggel 5 óráig tart.

Zombor kegyelettel adózott az elesett hősök emlékének

Gyászünnepek a temetőben

Mindenszentek napján Zombor kegyelettel adózott a halottak emlékének. Vasárnap délután valamennyi temetőben gyászünnepeket rendeztek, s megkoszorúzták a hősök sírjait. A kegyeleti ünnepeken résztvettek a honvédség, a város a vármegye és a társadalmi egyesületek képviselői.

A Rókus temetőben délután három óra körül kezdődött a gyászünnepek, amelyen a honvédséget Németh Béla ezredes, a vármegyét vitéz dr. Bajsay Ernő alispán, a város Sztoliscs Sztipó tanácsnok képviselte. Zárt rendben érkeztek meg a tűzharcosok, vitézek és leventék.

A katonazenekar eljátszotta a Híszkegyet, majd Magassy Antal gimnáziumi

igazgató tartott magasszárnyalású, gondolatokban gazdag gyászbeszédet.

Rusvay Tibor gimnazista Gyóni Géza: Csak egy éjszakára című versét szavalta el nagy hatással. A Magyar Iparos Dalárda Hengen Mátyás vezényletével a Szózatot énekelte, utána elhelyezték a koszorukat a sírokon. A gyászünnepek a Himnusz és a Rákóczi induló akkordjával ért véget.

A kápolna előtt az Iparos Dalárda énekkara két gyászdalt adott elő.

A zombori tanítóképző növendékei csütörtökön rótták le kegyeletüket a hősök sírjánál. Minden növendék fenyőágat hozott és azzal díszítették fel a sírokat. A gyászünnepeket, amelyen szavaltatok és gyászbeszédet hangzottak el, Gál Melinda és Walleth Stefánia rendezték.

Itt az új téli menetrend

A Zomborból induló és Zomborba érkező vonatok menetrendje csak az óbécsei vonalon változik

Mint a MÁV igazgatósága közli, november 2-án 0 órától kezdve a vasútvonalakon új menetrend lépett életbe:

A Zomborból induló és a Zomborba érkező vonatok menetrendje csak az óbécsei vonalon változott lényegesebben. A déli 12.19 órakor és az esti 19.36 órakor Zomborból induló személyvonatok nem közlekednek. Ugyancsak kivették a forgalomból a 20.06 órakor Óbecséről induló személyvonatot is, amely 24.00 órakor érkezett Zomborba. Zomborból Óbecsére (Ujverháson keresztül) indul 3.40, 14.42 és 17.08 órakor. A 17.12 órakor Zomborból induló sebesmotorosnak Szabadkán nincs csatlakozása Budapest felé. Zombor—Szabadka—Ujvidék vonatkozásban a menetrend illetve a csatlakozás változatlan.

A Szeged—Szabadka közötti személyvonatok egy vonatpárral bővülnek. Új közvetlen vonatpár közlekedik Ujdombovár és Szeged kö-

zött. Bátaszéken közvetlen pécsi csatlakozás létesült. Az alábbiakban közöljük a Szeged—Szabadka között közlekedő vonatok új menetrendjét.

Szegedről indul 6 óra 08 perckor, Szabadkára érkezik 8 óra 41 perckor, Szegedről indul 11 óra 40 perckor, Szabadkára érkezik 13 óra 04 perckor, Szegedről indul 14 óra 29 perckor, Szabadkára érkezik 15 óra 52 perckor, Szegedről indul 19 óra 29 perckor, Szabadkára érkezik 20 óra 50 perckor és Szegedről indul 22 óra 44 perckor, Szabadkára érkezik 23 óra 42 perckor.

Szabadkáról indul 6 óra 05 perckor, Szegedre érkezik 7 óra 22 perckor, Szabadkáról indul 7 óra 47 perckor, Szegedre érkezik 9 óra 04 perckor, Szabadkáról indul 10 óra 14 perckor, Szegedre érkezik 11 óra 13 perckor, Szabadkáról indul 14 óra 27 perckor, Szegedre érkezik 15 óra 48 perckor, Szabadkáról indul 21 óra 08 perckor, Szegedre érkezik 22 óra 26 perckor.

A Szeged—bajai közvetlen személyvonat továbbra is megmarad.

Szerb kommunistákat végzetek ki Szenttamáson

Nagyarányu kommunista szervezkedést leplezték le ismét a Délvidéken. A szervezkedő kommunisták romboló cselekményekkel akarták az ország rendjét és köznyugalmát megzavarni. Fegyveres bandákba tömörülve sorozatos rablógyilkosságokat követtek el sőt számtalanszor a hatósági közegekkel is szembeszálltak. A hatóság azonban még idejekorán közbe lépett és ártalmatlanná tette őket.

Vkf. bírósága ez ügyben folytatólagosan tartott főtárgyaláson: Gájtty Ignác, Sztepanov Péter, Medurity Daniló, Szremcsev Lázár, Medurity Bogdán, Gányin Velimir, Jocity Koszta, Jocity Bózsó, Nalanov Márkó, Andrin Bránkó, Sztepanov József és Vujin Athanasz turjai lakosokat kötéltáji halálra ítélte, míg a kommunista mozgalom többi résztvevői súlyos szabadságvesztés büntetésben részesültek. Az utóbbi két halálraítélt büntetését a Vezérkar Főnöke kegyelemből életfogytig tartó szabadságvesztés büntetésre változtatta át.

A halálos ítéleteket Szenttamás községben végrehajtották. (MTI)

Vakmerő betörés Zomborban

A tettes mintegy 3000 pengő értékű ruhaneműt és értéktárgyat vitt magával

Hámer Péter zombori lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy október hó 29-től november 2-ig terjedő időben, amíg vidéken tartózkodott, Szent János utca 6 számú lakásába ismeretlen tettes betört és a szobában a szekrényt felfeszítette, majd az ott lévő

400 pengő készpénzt, egy 1000 pengő értékű vásárlásra jogosító Bizalom könyvecskét, valamint különféle ruhaneműt, mintegy 15000 pengő értékben, ellopott.

Hámernek az a gyanuja, hogy a lopást csak olyan egyén követhette el, akinek tudomása volt távollétééről és ismerős volt a lakásban.

A rendőrség megindította a nyomozást s már nyomában van a tettesnek.

MAC ARTHUR TÁBORNOKOT WASHINGTONBA RENDELTEK

Washington, november 2.

Mac Arthur tábornokot tegnap várakozóan Washingtonba rendelték. A tábornok jelentést tesz Rooseveltnek a távolkeleti harcokról.

Hírek:

OTI KURZETI ORVOSA: felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8, második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. **ÜGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kuczai János, Csíhás Benő utca 12. Telefon: 96. — **ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** Aranyoroszlán, Szt. Háromság tér.

Orvosi hír. Dr. Szabó Endre, Flórián u. 8., szabadságáról visszaérkezett és újra rendel.

A Kormányzó Ur és a török államelnök táviratváltása. A Kormányzó Ur megleghangu táviratot intézett Innönü török államelnökhöz, Törökország állami ünnepének alkalmából. Innönü a következő táviratba válaszolt: Főméltóságod a török állami ünnep alkalmából hozzámintézett szíves jókívánságai nagyon meghatottak, fogadja hálás köszönetemet.

Kedden ül össze a képviselőház honvédelmi bizottsága. Budapestről jelentik: A képviselőház honvédelmi bizottsága kedden délután 5 órakor ül össze, hogy meg tárgyalja a költségvetést.

Bolgár írók Budapesten. Budapestről jelentik: Csütörtökön több bolgár író érkezik a magyar fővárosba. Szombaton délután a bolgár és magyar írók irodalmi estet rendeznek. Pénteken két előadás hangzik el, egyik a bolgár irodalomról, másik a bolgár-magyar kulturális kapcsolatokról. Az előadásokat német nyelven tartják meg.

Pénteken ül össze a képviselőház. Budapestről jelentik: A képviselőház pénteken déln tartja legközelebbi ülését.

Harminctagu küldöttség adja át a miniszterelnöknek Eger város mandátumát. Budapestről jelentik: Értesülésünk szerint Eger város mandátumát harminctagu küldöttség csütörtökön adja át Kállay Miklós miniszterelnöknek a Magyar Élet Pártja székházában. (Bud. Ért.)

Mindenki ajánlja Budapest Palugyai szücsöt IV. Váci utca 15

Állandóan javul a dán király állapota. Koppenhágából jelenti a NTI: A dán király állapota állandóan javulóban van.

A magyar újságírók Berlinben. Berlinből jelentik: A magyar újságírók németországi tanulmányutjukról hazatérőben Berlinbe látogattak el, ahol négy napot föltölttek. A magyar újságírók a népjóléti miniszter, a sajtófőnök és a magyar követ-ségi tanácsos vendégei voltak.

Rövidesen elkészül a köztisztviselők háborus munkálatányáról szóló kormányrendelet. Budapestről jelentik (Bud. Ért.): Értesülésünk szerint a köztisztviselők háborus munkálatányáról szóló kormányrendelet rövidesen elkészül, s azt a negyvenkéttagú országos bizottság még a héten letárgyalja.

Tizezer kivándorolt személy veszt el magyar állampolgárságát. A Hivatalos lap közli tizezer kivándorolt személy nevét, akik elvesztették magyar állampolgárságukat.

Kendertolvajok a bíróság előtt. A zombori törvényszék dr. Boldog Lajos egyesbírája előtt lopás vádjával állottak Kovácsics Sztevan, Bándobránszki Zsárkó, Nagy Pál és Nagy Ádám zomborszállási földművesek. Sztevan, Sztevan és Sztevan Todorné zomborszállási lakosokat a törvényszék orgazdasággal vádolta. Kovács és társai 1941 októberében Edel József bácszentiváni és Manz Máté hódsgái gazdálkodók földjéről körülbelül 60 métermázsza kendert loptak el. A vádlottak a csendőrség előtt a lopást töredelmesen bevallották, a bíróság előtt azonban tagadtak. A tanuk kihallgatása után a királyi ügyész indítványozta újabb tanuk és a csendőrnnyomozók kihallgatását, amit a bíróság elfogadott majd a tárgyalást elnapolta.

Német hadijelentés

Berlin, november 2.

A német vezéri főhadiszállás jelenti a Német Távirati Irodának: Gyalogságunk a Tuapszeba vezető vasútvonal északi részén kiépült kiserődökért folyó súlyos eredményes harcokban újabb sikereket ért el. Bekerített és megsemmisített több ellenséges csoportot és több ellentámadást vert vissza.

Terektől nyugatra csapataink lendületes támadása több hegyi patakon visszavetette az ellenséget és elfoglalta Alagir várost és ezzel elvágta a szovjet csapatok felvonulási útját. Légierőnk támogatták a gyalogságot.

Sztalingrádtól délre az ellenség újabb páncéjos támadása meghiúsult. Az ellenség kísérletet tett, hogy a várostól északra csa patokat tegyen partra. Több ágyunaszádot megsemmisítettünk, több ágyunaszádot pedig megrongáltunk. Ziwnytól északnyugatra az ellenség helyijellegű támadásait meghiúsítottuk. A középső szakaszon kölcsönös felderítő tevékenység folyt.

Egyiptomban a német és olasz ellentámadás El Alemeintől északi irányban még mindig tart. Sikerült az egyik ausztráliai hadosztályt visszavetni. A támadás ellenséges ütegállások ellen irányul. Vadászaink négy angol gépet lelőttek. (MTI)

Tűz és füst védelme alatt folyik Keleten a német előrenyomulás

A német véderő tovább folytatja előrenyomulását a Kaukázusban. Tegnap ismét több ellenséges állásokat tisztítottak meg. A bolsevisták egy biztos fedezéknek látszó hegymosásban voltak. A rohamosztásoknak 50 métefnyre kellett megközelíteniük az elaknásított állásokat, s így a tüzérség és a légierő már nem se-

gíthetett.

A hegymosásba először a műszaki csapatok hatoltak be tűz és füst védelme alatt. A szovjet állásokat a német műszaki csapatok percek alatt rohanták le. A lángosztrók tüze felülről hatolt az állásokba. A robbanó patrónok pedig szétvetették az állást és annak fala beomlott.

Tovább folynak a zavargások Indiában

Berlin, november 2.

A NTI helyzetjelentést közöl az indiai zavargásokról, Bihar tartományban. mondja a jelentés, a kormány megtiltotta az egyetemistáknak, hogy egyes politikai szervezetek tagjai legyenek. A tanárokat is megbüntetik, ha politikai pártok tagjai. Ezek az intézkedések arra vezet-

hetők vissza, hogy a diákság résztvevett a tüntetéseken és zavargásokban.

Madrasban több hindut letartóztattak. Bombayban összeütközésre került sor a tüntetők és a rendőrség között. Ahmedabadban a tüntetők kövel dobálták meg a rendőrséget. Egy rendőr megsebesült.

Ismeretlen tettesek betörést kíséreltek meg egy zombori trafikba. Vasárnap éjjel a Mussolini- és Rákóczi ut sarkán lévő trafikba ismeretlen tettesek betörést kíséreltek meg. A betörők a dohányáruda ablakát sárral benyomták, és be is hatoltak a helyiségbe, de nem vihettek magukkal semmit, mert megzavarták őket. A rendőrség nyomában van a vakmerő betörőknek.

Fehérre kell festeni a motorkerékpárok és kerékpárok hátsó sárvédőjét. A zombori m. kir. rendőrség felhívással fordult az oldalkocsival el nem látott motorkerékpár- és kerékpárok tulajdonosaihoz, hogy járműveik hátsó sárvédőjének végét 20 centiméter hosszúságban és a sárvédő teljes szélességében fehérrel fessék be. A rendelkezés végre nem hajtása, vagy megszegése kihágás, és azt 15 napig terjedhető elzárással bünteti a rendőrség.

Elszakadt a hegyvasút kötele — két ember szörnyethalt. Berlinből jelentik: Az egyik svájci hegyvasút drótkötele elszakadt és a vonat, két utasával együtt négyszáz méter magasból egy folyóba zuhant. Az utasok szörnyethaltak.

Repülőjárat Marosvásárhely és Kolozsvár között. Budapestről jelentik: Marosvásárhely és Kolozsvár között repülőjáratot létesítettek. Kétmotoros hatszemélyes repülőgép bonyolítja le a forgalmat és a két város közötti távolságot 35 perc alatt teszi meg.

Helyreállt a forgalom a déltengeri szigetek és Sanghaj között. Sanghajból jelentik: A hajóforgalom a déltengeri szigetek és Sanghaj között helyre állt. A leveleket és csomagokat csak japán nyelven lehet címezni, illetve írni.

Borostyánkő mint »kefe«. A borostyánkő vonzó hatását a középkorban is ismerték. Ezen tulajdonságánál fogva most újabb sikerrel alkalmazzák ruhák, szövetek stb. tisztításánál. Egy német cég keféhez hasonló tisztítószert hozott forgalomba, melynél a sörtét a borostyánkőhulladékból készült műanyag helyettesíti. Az újfajta »kefe« magába szívja keféleskor a port és így a közönséges kefével szemben óriási előnye, hogy a port nem keveri fel és nem szórja szét a levegőben. Ez a »villanymotor nélküli« porszívó a gyakorlati életben óriási jelentőségű.

Megszakadt a szíve elhalt férje után. Nagyszalontáról jelentik: Pápay József 84 éves öreg gazda, visszavonultan, boldog házasságban élt 80 éves feleségével. A férfi már hosszabb idő óta ágybanfekvő beteg volt, mignem tegnap este a halál megváltotta szenvedéseitől. Az esetet jelentették a rendőrségnek, s mire a bizottság kiérkezett a helyszínre, mind a két öregot halva találta. Megállapították, hogy a házaspár termézetes halállal mult ki. Orvosi vélemény szerint elsőnek a 84 éves Pápay halt meg, feleségének pedig halála láttán megszakadt a szíve.

Arzénnel mérgezett lisztből készített pogácsát. Hámori Józsefné Budakeszi étkezdéjében étkező vendégek egymásután orvosi segítséget vettek igénybe. A betegeken arzénmérgezés tüneteit észlelte az orvos. Megállapították, hogy az a hivatalos elosztó helyen vásárolt liszt, amelyből Hámoriné pogácsát sütött arzénnel volt megmérgezve. A kifőzésbe talált lisztet lefoglalták és vegyvizsgáló intézetbe küldték. A nyomozás megindult.

Német ösztöndíjak külföldi írók részére. A wartburgi összejevetel alkalmával, mely a Weimarban időző 55 külföldi író egyesítette. Wilhelm Ehmer ismertette két német ösztöndíj létesítését külföldi írók részére. Az anyagi fedezetet az »Európai Írók Szövetsége« német osztálya bocsátotta rendelkezésre. Németország ezáltal lehetőséget nyújt külföldi barátainak a német kulturális élet intenzív megismerésére. Ennek értelmében az egyesület elnöke Dr. Hans Carossa minden évben két külföldi író fél évig tanulmányi tartózkodásra vendégül lát Németországban, mely alkalommal a vendégeknek természetesen módjukban áll a nekik tetsző helyet kiválasztani. A weimari ülés alkalmával több német író meghívást kapott külföldön történő előadások megtartására.

EGYPTOM ELLÁTÁSI GONDJAI

Istanbul, november 2.

A Stefani jelentése szerint Egyiptomnak súlyos ellátási gondjai vannak. A kormány tehetetlen az üzérkereskedőkkel szemben, s ezért ellenőroket neveztek ki, akiknek joguk van a legszélesebbkörű kutatásokat folytatni.

SPORT

Csapkodó játék, zombori győzelem

Zombori S. E. — Makói A. K. 2:0 (2:0)

Zombori SE: Zahorai—Szélinger, Iván—Pataki, Huber, Schmidt—Molnár, Mészáros, Lukits, Hári, Rádi.

Makói AK: Fodor—Tóth, Halász—Horváth, Juhász, Rác—Rizsán, Hermann, Huszta, Juhász I., Pusztai.

Játékvezető: Priboj.

A vendégcsapat kezdi a játékot, a Sport azonban mindjárt támadásba indul, a támadást azonban a makói védelem megállításra és saját csatársorát küldi támadásba, mely szép lövéssel végződik amit Zahorai alig tud megmenteni. A játék változatos, mind a két csapat egyformán támad ugyszólván felváltva. Hári szépen kitör a szélső helyén, de túl nagy lendületbe van s a labdát nem tudja beadni. Ismét Makó támad de Ivánfi szépen szerel, a labdát Pataki továbbítja Molnárnak, ki Mészáros szökőti ez azonban nem tudja már elérni a labdát. A 7 percben Huber hosszú labdát ad előre melyre Molnár fut erős iramban, elhagyja a vendégek háttvédjét s így csak a kapus van még vele szemben. A makói kapus egy pillanatig tévovázik majd hirtelen kifut. Egyszerre érkei el a labdát a kapus lábba akar menteni, de a labda Molnártól az üres kapuba pattan 1:0 a Sport javára.

Eddig a gólig a játék elég szép volt, most azonban a vendég csapat irgalmatlan vadosságba kezd amit nagyon helytelenül a ZSE játékosai is átvesznek. Nem látni semmi érdekeset, egyik fél sem mutat semmi tervszerű akciót, mind a két csapat játékosai vaktába rugdosták a labdát s így egy teljesen kezdetleges labdarugás alakul ki. Ugy a háttvédek mint a fedezetek, s ezt különösen a fedezetek rövására lehet írni, nem adnak egyetlen használható labdát sem a csatársornak, viszont a csatárok sem igyekeznek a labdát leszorítani. Minden rugás magasba száll, minden játékos saját

magának játszik.

Igy természetesen nem alakulhatott ki semmiféle tervszerű játék. Az egyetlen játékos aki néha megkísérelte a lapos játékot és aki stoppolta a labdát az Schmidt volt, ki mint half nagyon jól bevált, sokkal jobb játékot mutatott mint a csatársorban s ami a legérdekesebb nem is félt, szépen és erélyesen támadt és szerelt.

A második gól a 31. percben esett. Az egyik makói játékos a 16-os vonal előtt kézzel üti le a labdát. A megített szabadrugást Molnár rugja, erősen és védhetetlenül megy a labda a hálóba 2:0.

A játék továbbra is változatos és semmit sem javul. Az amugyis gyenge játékot a játékvezető is rontja lehetetlen ítéleteivel. Leszállást ítélt amikor nem kell s amikor lesben van valaki azt nem ítélt meg. A szabálytalanságok megítélésénél is ugyan ezeket a hibákat követte el. Nagyon sokat hibáztott.

A második féldő sem hozott jobb játékot a különbség csak annyiban volt, hogy most már durvulni is kezdett a játék amit a játékvezető nem volt képes megakadályozni. Volt még egy néhány helyzet amiből gólt lehetett volna elérni de a csatárok mind a két részből nem használták ki.

Ismét bebizonyosodott az, hogy nem elég az ha egy csapatban 11 jó képességű játékos van de nincsenek egymáshoz szokva, nincs összjáték. Ez csakis annak a következménye, hogy a játékosok nem járnak edzésre s ezért az iramot sem bírják végig. Mindegyik játékos sokat dolgozott szorgalmasan voltak de a tervszerűtlen játék nem hozhatta meg az eredményt. Habár a Sport győzött 2:0-ra, ha így fog továbbra is játszani nem hisszük, hogy megfogja tartani az eddigi szép helyezését a táblázaton. Igazán nagy kár, hogy a Sport nem vezet be egy rendszeres játékot.

A zombori MOVE TK vereséget szenvedett Mezőkovácsházán

Mezőkovácsháza MOVE ZTK 2:1 (0:0)

A ZTK vasárnap Mezőkovácsházán játszott NB III. mérkőzés. A zombori csapat tartalékosan állt fel a küzdelemre, de ennek ellenére az első féldőben nagyszerűen tartotta magát. A szünet után a hazai csap

pat kihasználva a pálya által nyújtott előnyöket, erős támadásba kezdett és két gólt ért el. A zomboriak lelkesen küzdöttek, mindent elkövettek, hogy kiegyenlítsék az eredményt, de balszerencse üldözte őket.

Bezdáni S. E. súlyos veresége Ujszegeden

Ujszegedi TC — BSE 7:1 (3:0)

A bezdáni csapat súlyos vereséget szenvedett vasárnap Ujszegeden. A mérkőzés favoritja az ujszegedi csapat volt, de senki sem hitte volna, hogy ilyen erős ellenfélre talál benne a jó formában lévő bezdái

ni csapat. A BSE az elmúlt vasárnap saját pályáján elvesztette a mérkőzést, de Szegedre jobb felállásban utazott el. Győzelmét nem várta senki, de azt hittük, hogy legalább egy pontot hazához.

Fényes győzelmet aratott Magyarország válogatott csapata Svájc felett

Magyarország — Svájc 3:0 (1:0)

Magyarország válogatott labdarugó csapata vasárnap délután Svájc válogatottjával mérte össze erejét. A mérkőzést az Ullői uti sporttelepen tartották meg és azt negyvenézer ember nézte végig.

A zenekar a mérkőzés előtt eljátszotta a katonai márt, majd megindult a játék. Mindjárt a kezdés után a magyar csapat tör előre, a második percben Bodola éles lövést küld a kapura, s a svájci kapus csak vetődéses tudott menteni. A 10. percben ismét veszélyes helyzet adódott, de a svájci védelem keményen áll a helyén. A 30. percben Bodolához kerül a labda, aki lefut

és éles lövése a hálóban köt ki.

A szünet után a svájciak átcsoportosították csatársorukat, de ennek ellenére is a magyar válogatott van nyomasztó fölényben. A 26. percben Németh sarokrugásából megszületett a második magyar gól. Pár perc múlva Tóth a kapu fölé emeli a labdát. A 34. percben Bodola beadását értékesítette góllá a magyar csapat.

A 42. percben Bodola éles lövést küld a kapuba, a svájci kapus vetődéssel véd, de a labda máris bent táncol. A bíró azonban nem ítélte meg a gólt, mert lest látott.

Temerin győzött

TTZ — TISE 2:1

Vasárnap Temerinben játszott a Bajai TISE. A kitűnő formában lévő temerini tízenegye könnyű győzelmet aratott ellenfele felett. Mindvégig a temerinek voltak fölényben. Az eredmény reális, de kis szerencsével több gól is eshetett volna.

Ujvidék legyőzte az Elektromost

UAC — Elektromos 1:0 (1:0)

Ujvidéken vasárnap az Elektromos játszott NB I. mérkőzést. Az ujvidékiek nagy szerű formában voltak és megérdemelték volna a nagyobb győzelmet is. A 36. percben Mézes végigütötte a pályát, s a kapust is kicselezve a hálóba küldte a labdát.

Zentai AK — USE 3:2

NB II. mérkőzés. A zentai csapat jobb volt.

Topolya — Kaposvár 2:1

Makó — Óbecsei Bocskai 1:0 (1:0)

Óbecsén vasárnap a makói csapat játszott. Az óbecsei Bocskai már az első féldőben eredményes volt. A szünet után változó mezőnyjáték folyt.

Németország — Horvátország 5:1

Németország labdarugó válogatott csapata megérdemelt győzelmet aratott a horvátok felett.

Bácsalmási MOVE — Szabadkai MOVE 2:2 (1:1)

Bácska — Szentesi MAV 2:1 (0:1)

Sportmérkőzés az utcán — folytatása a törvénytöréseken

(NB) A berlini lapok törvénytörési rovatában jelent meg a következő józsu eset. Rudi és Gusztáv két pompás emberpéldány volt. Csak az a kár, hogy előbb nem ismerték egymást, különben sűrű tartó barátság alakulhatott volna ki közöttük.

Egy verőfényes vasárnap délután történt, hogy Gusztáv és Rudi ugyanannak a sportpályának két különböző sarkában hódolnak a sport gyönyöreinek, anélkül, hogy egymásról tudomást vettek volna. Gusztáv biztoskezü kézilabdázó volt, Rudi pedig, mint később kiderült, ugyanolyan biztoslábú labdarugó volt.

Munka után Gusztáv és Rudi ugyanazzal a vonattal igyekezett vissza a városba. Rudi az első, Gusztáv az utolsó kocsi-ban foglalt helyet. Miután azonban a pálya udvar kijárata történetesen közepén volt, a sors úgy hozta magával, hogy Rudi és Gusztáv a kijárathoz egymás mellé kerültek, bár egyelőre anélkül, hogy felgyeltek volna egymásra. Azonban mégis a véletleneknek erre a geometriai találkozására várt a feladat, hogy a két sportembert összeismertesse egymással. Annak, hogy ez az ismerkedés, ha nem is nagyon ritka, de mégis szokatlan formákat öltött, egy egyszerű tízfűlérés, vagy jobban mondva két tízfűlérésnek az összecserélése volt az oka.

Az ujságíró, aki az összecserélésben ludas volt, a kijárathoz osztogatta a kiáramló tömegnek a szellemi táplálékot. Gusztáv és Rudi szintén új hírekre voltak éhesek. Mindegyik egyszerre nyújtja át a tízfűlérését. Az ujságíró átvette a két pénzdarabot, azonban elkövette azt a végzetesnek bizonyult hibát, hogy először Rudit szolgálta ki, jöllehet Gusztáv tízfűlérését vette át először. Nos, Gusztáv nem volt hajlandó elővetélt jogáról lemondani és Rudi ujságja után kapott. Egy kis kötélhúzás féle játék kezdődött most, de nem tartott sokáig.

Az újság »Az okosabb enged« közmondás értelmében engedett, és közepen, geometriai pontossággal közepén, kettészakadt. Gusztáv a kezében maradt papírrongy látára jogérvében némileg sértve érezte magát, kézilabdán edzett öklét hatásos mozdulattal Rudi mellének lendítette. Ezzel sarok fordult és fél újságjával tovább indult. Részéről a dolog el volt intézve, gondolta.

Rudi azonban, akiben szintén felgerjedt a sportszellem, másképpen gondolkozott. Gusztáv csábító háthelyzetét kihasználva nadrágján egy minden labdarugónak díszére való rugást helyezte el. Ezzel az ő részéről is elintéződött volna az ügy, ha most Gusztáv nem gondolt volna mást. Mintha puskából lőtték volna ki, eredt Ru-

di után és jól sikerült horogütéssel tett ismét bizonyosságot sporttehetségéről.

»Rendben van«, gondolták most mindketten. Az ügyet végképpen elintéztnek tekintették és meglegedetten akartak távozni. Sajnos azonban most, amikor helyreállt közöttük az egyetértés, a járőrelők gondolkodtak másképpen és intézkedtek felőle, hogy a bíróság is állást foglaljon az ügyben.

Nos, a bíróságnak nem volt nehéz dolga. Végeredményben Gusztáv és Rudi a sportszabályok értelmében kettő-egy arányban már lezárták az ügyet egymás között. A bírónak éppen csak két-két ötven márkás büntetést kellett kimondania. Rudi és Gusztáv karonfogva távoztak.

tublini kerület nagy lösz-övének szélén fekszik olyan helyen, ahol a legkülönbözőbb talajfajták tanulmányozására nyílik alkalom. Az intézet 4.200 holdon terül el, ezenkívül külön fióküzeme van Galicia fekete földjén és a Kárpátok hegyi legelőin is, úgyhogy kutatásai során módjában van a főkörmányzóságban minden talajfajtát tanulmányozni. A legmodernebbül felszerelt intézetnek saját talajtani és növényélettani, agrármeteorológiai, növénytermelési, kertészeti, gyümölcs- és főzeléktermelési és növénynemesítési osztálya, sőt ezeken kívül még meléktermelési és növénynemesítési osztálya, sőt ezeken kívül még állattáplálástani, állattenyésztési és halászati szakosztálya is van.

Hasonlóképpen rendkívül fontos munkát végez az ASID (Anhaltisches Serum-institut Dessau) Drvalevben Varsó mellett felállított kutatóállomása is. Az intézetnek különböző oltóanyagok, sebeszeti kötszerek és gyógyszer-tani különlegességek előállítására és állandó tökéletesítése a feladata. Az intézetnek Drvalevben saját uradalma van a szérumtermelés alapanyagainak előállítására, melyeknek további feldolgozása Varsóban történik. Rövid működése alatt az intézet a kiütéses tifusz, mérévgörccs, diftéria, sertésorbánc és fertőzőes agyhártyagyulladás elleni szérumok terén máris nagyjelentőségű eredményeket ért el.

Német mezőgazdasági kutatóintézetek a megszállt keleten

Az Európa számára újra meghódított keleti területeken a mezőgazdaság csak egészen más feltételekkel dolgozhat, mint Európa többi részeiben, mivel nemcsak az éghajlat és a talajviszonyok mások, hanem a földművelő lakosság színvonala is eltérő. Ennek következtében a német birodalomban működő kutatóintézetek munkájá-

nak eredményeit keleten nem lehet minden további nélkül megvalósítani. Ez a felismerés ahhoz vezetett, hogy a német megszálló hatóságok a Lengyel főkörmányzóság mezőgazdaságának támogatására Pulavban külön mezőgazdasági kutatóintézetet állítottak fel. A lengyel háborúban kemény napokat átélt város a Visztula partján a

Magányos ház a domboldalon

A Délvidék regénye

(17)

A szoba egyenesen a lépcsővel szemben nyílt. Az ajtó alól világosság derengett. Az ajtó zárva volt, de a kulcs benne volt a zárban. Weir elfordította a kulcsot és benyitotta a szobába. Majdnem hátratántorodott a szagtól.

A szoba ugyanolyan kopár volt, mint a többi. Az első, amit Weir megpillantott, a koporsó volt, melyet Leila a vén ház hulladékdeszkáiból eskábált össze. Majdnem egészen készen állt a padlón és mellette a fedele. Weir körülnézett. A sarokban ágy állott, rajta egy letakart, jellegzetes alakú jelenség.

Weir odaugrott és lerántotta a takarót. Egy feketehajú férfifej tűnik elő, homlokán golyóütötte lyuk. A holttest már többnapos volt. De az arcvonások még így is ritka szép férfira vallottak.

Ezenközben Leila eljutott a küszöbre. Karjával az ajtókeretbe fogódzott és zokogva hajtotta reá a fejét. — Most már tudja! — mondta.

Weir odament hozzá. — Jobb így — mondta. — Két ember könnyebben győzi az ilyen dolgot, mint egy.

A leány kitért karokkal, sikoltva tántorgott feléje. — Oh, maga igazán jó ember! Már majdnem megőrültem! Nem tudtam, hogyan végezhetem el.

Weir átkarolta a leányt. Nagyon jól tudta, hogy Leila mozdulatának semmi köze a szerelemhez. A kétségbeesett lélek odaadása volt, hogy segítség érkezett. Weir megsimogatta a haját.

— Az apja? — kérdezte.

— Igen — mormolta a leány. — Ma éjjel el kell temetnem. A sir készen van.

— Miért várt ily sokáig?

— Csak tegnap találtam meg. Az erdőben. Már egy hete kerestem.

— Hogy történt?

— Ő maga tette. Már mondtam, hogy néha mintha nem is ő lett volna. Nem bírta tovább az életet.

Weir rápillantott az ágyon heverő holttestre. A sebnyílás körül nem voltak löporszemcsék a bőrben. Lehetetlen volt, hogy saját maga lötte agyon magát. Azonban Weir nem szólt semmit.

VI.

Leila csendesen és erőszak nélkül kivonta magát az ölelésből. Weir engedte. A leány arc kifejezéséből ki lehetett olvasni az eltökéltsé-

get annak a letagadására, hogy Weir valaha is a karjai között tartotta.

Egy darabig mindketten hallgattak és félelmes némaságban pihent az ágyon heverő holttestem is. Sápadt arca a mennyezet felé volt fordítva. Leila odaosont és ismét arcára vonta a leplet.

— Mint csináljunk? — mormolta végre Weir, kissé tanácstalanul.

— El kell temetni, felelt a leány gyorsan. — Már mondtam, hogy a sir készen van. Egész nap azt ástam.

Weir szinte félve nézett reá. — Hogy beszélhet ilyen nyugodtan a dologról?

Leila vállat vont. — Muszáj.

— De egy nő... egy fiatal leány!

— Ha valamit meg kell tenni, nő vagy férfi, mindegy! — mormolta. — A legjobb tulesni rajta.

— Hogy visszük le a koporsót?

— Én már kigondoltam. Van kötelem. Lecsusztatjuk rajta a lépcsőn. Kettőnek nem lesz nehéz... Fell kellett hoznom, — tette hozzá — mert Saul megtalálta volna.

Weir lelki szemével maga előtt látta a leányt, ahogy a holttestet cipeli. Hevesen megrázta a fejét, hogy elhessegesse magától a képet. Nagyon is borzalmas volt rá gondolni.

— Egy embert nem lehet így titokban elintéztetni — mondta.

— Miért nem? — felelt a leány. — Éppen ebben akarom a segítségét.

— Elhesíteni kell a hatóságot.

A leány arca azonban kemény és ellenséges kifejezést öltött. — Így gondolta, hogy segítségemre lesz? — mondta.

— Leila, — szólt Weir elszántan — nyíltan kell beszélnem. Az apja nem maga lötte agyon magát.

A leány halotthalvány arccal meredt reá. Keze a torkához emelkedett. — Hogy mondhatja ezt? — szóló rekedten.

— A bőrön nincs nyoma a löpörnek.

— Mert már elmosódott.

— Nem. Az ilyesmi nem változik. A löporszemek mintegy tetoválják a bőrt.

— Nem, nem, ön téved! — kiáltott fel vadul a leány. — Öngyilkos lett. Ki ölte volna meg?

— Nem tudom — felelt Weir tanácstalanul. — Ezért kell vizsgálatot indítani.

— Vizsgálatot? — dadogta Leila rémulten.

— Vizsgálatot... ezek az emberek... akik anyámat a halálba kergették?

Weir nem felelt. Mit is mondhatott volna.

— Semmi közük hozzá — tiltakozott hevesen a leány. — Semmi dolgunk velük és nekik sincs semmi közük hozzánk. Gyűlölnék bennünket. És most idejőjjenek és mindent körüszaglásszanak? Nem akarom!

— Törvény is van a világon, Leila! — szólt Weir komoran.

— Mit bánom én? Én nem tartozom hozzájuk. Nem tartozom senkihez. Nincs senkim, csak az apám és majd elvégezem magam a dolgomat.

— Meg kell mondani, Leila.

— Nem! — kiáltott Leila vad rémulattal. — Nézzen rám! Ez az összes ruhám. Az apám egy napon, amikor megint önkivületben volt, minden holmimat a tűzbe dobta. Hogy ne szökhessem meg. Ha az emberek szeme elé kerülnek, ujjal mutatnának reám. Meghalnék szégyenletben.

— Ezen könnyen segíthetünk. Hozhatok ruhákat.

A leány kezeit tördelve járt ide-oda a koporsó és az ágy között. — Nem tudnék a szemükbe nézni — kiáltotta. — Nem tudnék! Nem bírom! Mert gyűlölnék engem. Még azt mondanák, én öltem meg az apámat és bezárnának a tömlöcükbe.

Folytatjuk.

Apróhirdetések

Férfi Singer varrógép eladó, Wolk szabónál, Zombor Csihás Benó utca 5a. a-2629-f

Használt Singer varrógépet veszek. Címeket a kiadóba kérem. a-2626-f

Vasárnap este 9 után a Nemzeti mozi és a Rókus ucca között elveszett egy arany női karkötőóra. Kérem a becsületes megtalálót, illő jutalom ellenében adia át Halász Erzsébet, Petőfi ucca 6 szám. alatt. a-2621

Borbélysegédet azonnali belépésre keresek. Knapec Dániel, Zombor. a-2637-f

Keresek azonnali belépésre önállóan dolgozó jó vasesztergályost állandó munkára. Hainál Gépműhely, Zombor. Arany J. u. 57. a-2638-f

Kis Zephir kályhát veszek. Ajánlatok Árpád u. 33. a-2639-f

Butorozott szoba, két lőn bejáratú kiadó. Ugyanott egy női télikabát és egy férfiruha eladó. Cim a kiadóban. a-2641

Boroshordók, elsőrendűek, 200 litertől lejjebb, eladók. Megtekinthetők: Rákóczi ut 24 (az udvarban). a-2640-f